

Száz zsák cement hány zsák cement?

Ne lehessen szégyenkezés nélkül lopni...

A portás azt hitte, hogy a szemé káprázik. Biztos, ami biztos, azért gondosan megszámlolta az előtte lévő kockás füzetbe húzott rovátkákat, amivel azt jelölte: hány zsák cementet vittek ki a kapun? Nem értette ezt az egészet, hiszen tudomása szerint ötven mázsa cement: az száz zsák. A rovátkák meg azt tanúsították, hogy százhatvan zsákot vittek ki a raktárból. És mivel száz, nem lehet egyenlő százhatvannal, így a dolog szöveget ütött a fejébe. Jelentette az esetet a rendésznek. S tüstént kiderült, hogy azon a napon az utalványozottnál harminc mázsa cementtel, húsz mázsa mészszel és négy négyzetméter alba-fallal többet vittek ki a telepről.

Az eset, ahogy nem általános, ugyanúgy nem is egyedülálló. Bár a Heves megyei népi ellenőrök a közelmúltban az építőipar területén a társadalmi tulajdon helyzetét vizsgálva megállapították, hogy az építőipari vállalatok és szövetkezetek többsége erőfeszítéseket tett a közös vagyon védelmére. Erőfeszítésük azonban nem hozott döntő fordulatot a társadalmi tulajdon megvédésében. A belső szabályok a vállalatok hetven százalékánál segítik a közös tulajdon megvédését, ezek végrehajtásának ellenőrzése azonban enyhén szólva *hiányos*. A vezetői ellenőrzés gyengeségei, az adminisztrációs hibák, az elszámoltatási kötelezettség lazaságai pedig elősegítik a társadalmi tulajdon sérelmére elkövetett vétéseket. A vállalatok és szövetkezetek 42 százalékánál meg olyan alacsonyan határozzák meg a felelősségrevonás mértékét, hogy szinte érdemes próbálkozni...

A vállalatoknál és szövetkezeteknél laza a bizonylati fegyelem, ez önmagában is szinte tálcán kínálja a lehetőséget az indokolatlan anyagfelhasználásra. Meg aztán az is megesisik, hogy a vállalatok — talán szociális juttatásként — saját dolgozóiknak *nem fogyasztói, hanem annál jóval olcsóbb áron adják az építőanyagot*. A vizsgált vállalatok több mint egyharmadánál a leltár sok mindenre jó, csak arra nem, hogy

a valós készleteket mutassa. A nagy összegű többletek és hiánvok igazi okai ugyanis sosem kerülnek felszínre...

Így még azon se lepődhetünk meg igazán, hogy a Gyöngyösi Építő- és Szakipari Szövetkezetnél szűk esztendő múltán derült ki, hogy csaknem egymillió forinttal többet számláztak megrendelőjüknek. Az építésvezetőnek azonban sikerült megmagyaráznia, hogy a többletszámlázást számviteli hiba okozta. S lássunk csodát, még ezt a magyarázatot is elfogadták... Talán azért, mert így volt az egyszerűbb.

Igaz, ma már egyik-másik építőipari vállalatnál konténerekben őrzik a szerszámokat és a felhasználásra váró anyagokat, de ez még korántsem általános. Mutatja ezt az az adat is, amely szerint az építkezések helyszínének 62 százalékán *még csak a kerítés sem megfelelő*. Így a vállalatok vezetői — az őrzés személyi és tárgyi feltételeinek hiánya miatt — csak a tolvajok feledékenységétől remélhetik a társadalmi tulajdon védelmét.

Bár a belső ellenőri tevékenység a vizsgált vállalatok kilencven százalékánál szabályozott és tervszerű, ám az ellenőrök csak az esetek kis hányadában vizsgálják, hányadán is állnak a társadalmi tulajdonnal. A népi ellenőrök egyetlen olyan esettel sem találkoztak, amikor a szakmai fellettesek intézkedésének elmulasztása miatt folytattak volna le kártérítési vagy fegyelmi eljárást...

Mint azt a vizsgálat megállapította: a vállalatok és szövetkezetek általában saját becsületes dolgozóik előtt is igyekeznek elhallgatni a társadalmi tulajdon sérelmére elkövetett vétéseket. Ahogy a *lopásokat elkövetők nevét is szemérmesen elhallgatják*. Pedig a nyilvánosság bevonása alighanem kedvezően befolyásolná a közösségi morált. De abban bizonyára segítenének, hogy legalább ne lehessen szégyenkezés nélkül lopni...